

Verlangt één uwer daarover het woord? U kunt zich met het voorstel verenigen? U vraagt geen stemming? Dan hebt u aldus besloten.

Voorzitter stelt aan de orde:

AGENDAPUNT 11 - Beschikbaar stellen krediet t.b.v. Woningbedrijf
(nr. 6050)

Burgemeester en wethouders stellen de raad voor een krediet beschikbaar te stellen van f 125.219,75 incl. BTW en indirect ten laste van de reserve Verbetering financiële positie Woningbedrijf, ten behoeve van een extern onderzoek naar de financiële saneringsmogelijkheden voor het gemeentelijk Woningbedrijf.

Verlangt één uwer daarover het woord? U kunt zich met het voorstel verenigen? U vraagt geen stemming? Dan hebt u t.a.v. 11 aldus besloten.

Voorzitter stelt aan de orde:

AGENDAPUNT 12 - Verlenen recht van opstal aan de Islamitische Stichting
Nederland (nr. 5319)

Burgemeester en wethouders stellen de raad voor aan de Islamitische Stichting Nederland (namens de Alblasterdamse Stichting Yunus Emre) een recht van opstal te verlenen op een perceel grond, groot circa 125 m², gelegen direct naast het gebouw De Bolder op de hoek van de Anjerstraat, de Lindelaan en de Esdoornlaan.

Verlangt één uwer daarover het woord? Mevrouw Den Boer, mevrouw Nieuwenhuis, de heer Luijk, de heer Ruikes, de heer Van Leeuwen. Mevrouw Den Boer, u hebt het woord.

mevrouw Den Boer:

Dank u MdV, omdat wij het zorgcentrum De Alblashof willen realiseren op het DES-terrein, tenminste als het doorgaat in de toekomst, moet het gebouwtje van de Turkse gemeenschap daar verdwijnen. Dat is duidelijk. Daar kan, vinden wij, best iets tegenover staan om dat mogelijk te maken. Het raadsvoorstel dat voor ons ligt voorziet daarin, alleen voor ons is het niet duidelijk waar de scheiding ligt tussen de gebedsruimte en het sociaal-culturele centrum en waarom vraag ik dat? Wij wensen niet een subsidie te geven op het uitoefenen van een bepaalde religie. Wèl het sociaal-culturele centrum, en wij wensen dat dat in het raadsvoorstel duidelijk tot uitdrukking komt. Dus de scheiding gebedsruimte en het sociaal-cultureel centrum en dat is niét in het raadsvoorstel duidelijk.

Voorzitter:

Duidelijk. Mevrouw Nieuwenhuis alstublieft.

mevrouw Nieuwenhuis:

Ja MdV, we hebben hier voor ons liggen het recht van opstal voor de Islamitische Stichting Nederland. In de vorige commissievergadering is het uitgebreid aan de orde geweest. De VVD heeft geen problemen met het recht van opstal zoals het hier voorligt wat betreft de moskee. Wat betreft de prijs die daarvoor gevraagd wordt, is dat dezelfde als voor De Poort, de Postduif en nog wat verenigingen? We vinden het eigenlijk een heel lage prijs, maar wij kunnen ons vinden in het systeem van "gelijke monniken, gelijke kappen". Dat in eerste instantie.

Voorzitter:

De heer Luijk alstublieft.

de heer Luijk:

Dank u wel MdV. In de commissievergadering van 24 november is de uitgifte van recht van opstal aan de orde geweest en daar hebben wij een verklaring over afgegeven. Er is een tweede zaak aan de orde, maar naar onze mening staat dat nu niet ter discussie vanavond. Dat is in feite het huren van een gedeelte van het gebouw De Bolder. Wij kunnen wat dat gedeelte betreft, dus de ontmoetingsruimte, ons in feite vinden in de woorden van mevrouw Den Boer. Onze bezwaren richten zich daar niet tegen. Die mensen hebben nu de ruimte op het DES-terrein, moeten inderdaad vanwege activiteiten van de overheid daar verdwijnen en die moeten naar een andere ruimte en ik denk dat als daar een vergoeding tegenover staat waar volgens mij in een andere commissie nog een keer over gesproken zal worden, heb ik begrepen, dan horen wij dat nog wel. Het gaat ons nu om het recht van opstal. In dié commissievergadering van 24 november hebben wij geconstateerd dat, voor zover ik weet, geen pers aanwezig was en geen publiek. We zitten hier in een openbare vergadering. Ik denk MdV, dat het niet correct zou zijn als wij nu alleen maar volstaan met te verwijzen naar die verklaring. Ik denk dat het goed is dat ik die verklaring, zoals die is afgelegd, nog een keer voorlees. MdV, ik lees hem precies voor zoals ik hem in de commissievergadering heb gesteld:

"Mijnheer de Voorzitter,

Aangezien het niet de gewoonte is dat commissieverslagen woordelijk weergegeven wat er in de commissie gezegd is, zal onze fractie, uit oogpunt van zorgvuldigheid waarmee wij dit agendapunt willen benaderen, u een afschrift van onze bijdrage overhandigen met het verzoek dat als onderdeel van het verslag te beschouwen."

MdV, ik besef nu eigenlijk dat de pers waarschijnlijk niet over die verklaring beschikt. Misschien mag die even uitgereikt worden, dan hoeven zij het niet op te schrijven.

Voorzitter:

Ik zie iedereen knikken dat men hem heeft, dus ik zou zeggen "leest u rustig door" en degene die hem niet heeft, krijgt hem wel.

de heer Luijk:

Goed, dank u wel.

"Op ons verzoek, MdV, heeft het college dit voorstel van de raadsagenda van 29 oktober jl. teruggenomen, omdat het nog niet in de commissie was behandeld. Wij zijn het college daar erkentelijk voor, want juist als met een voorstel om principiële redenen niet kan worden ingestemd, vereist dat een meer dan gewone zorgvuldigheid en voorbereiding.

Wij leven in een tijd, MdV, waarin zowel nationaal als internationaal helaas weer fascistische uitingen met betrekking tot allochtone minderheden de kop opsteken. Naar de mening van onze fractie rust er dan ook niet alleen op de schouders van de overheid, maar ook op die van de politiek en op het gehele Nederlandse volk de taak dat zo adequaat mogelijk te bestrijden.

In dat licht gezien, MdV, wilt u van ons wellicht aannemen, dat onze fractie zich ervan bewust is, dat het geen eenvoudige zaak is om de afwijzing van uw voorstel op zuiver principiële gronden zodanig te verwoorden, dat daaruit tevens de afwijzing van discriminerende en/of stigmatiserende tendensen blijkt.

Sommigen willen ons doen geloven, MdV, dat de Staatkundig Gereformeerde Partij bij haar functioneren op grond van de Bijbel als Gods Woord en de daarin geopenbaarde Wet der Tien Geboden enerzijds en de Grondwet van onze Staat der Nederlanden anderzijds, soms handelt in strijd met de Grondwet of zich beweegt in een spanningsveld tussen de Grondwet en de uitgangspunten van de SGP.

Desalniettemin zijn wij ervan overtuigd, dat de Grondwet tot op de dag van vandaag nog ruimte laat voor een visie op staatkundig gebied, die gebaseerd is op Gods Woord en Wet en niet strijdig is met de op de Grondwet afgelegde eed. Indien het college of andere fracties met ons wat dat punt betreft in nadere discussie wensen te treden, zijn wij daartoe bereid.

Daarnaast dienen wij niet te vergeten, dat ook de plaatselijke overheid niet persé gehouden is om grond te verkopen, in erfpacht uit te geven of recht van opstal te verlenen aan elke gegadigde die zich aandient. Daarin heeft ook de plaatselijke overheid een vrijheid van handelen, die niet verplicht tot medewerking.

In het licht van het voorgaande, MdV, achten wij het niet gewenst om zeer uitgebreid in te gaan op de onzes inziens onoverbrugbare kloof, die bestaat tussen de ideologie van de Islam en de in Gods Woord en Wet geopenbaarde wil van God aan de mens in het algemeen en de daaruit voortvloeiende visie op het gebied van het staatkundig functioneren in dit geval in het bijzonder.

Zoals eerder opgemerkt, willen wij enerzijds onnodige stigmatisering zoveel als in ons vermogen ligt, voorkomen. Anderzijds mogen en kunnen wij niet verzwijgen, dat alleen al het afwijzen door de Islam van Christus als de eeuwige Zoon van God en het Hoofd van Zijn kerk, waardoor juist onze visie op het staatkundig leven mede is bepaald, voor onze fractie van dusdanig zwaarwegende betekenis is, dat wij niet met uw voorstel mee kunnen en mogen gaan.

In het bijna 75-jarig bestaan van de Staatkundig Gereformeerde Partij hebben wij altijd met open vizier andere ideologieën, die naar onze overtuiging in strijd waren of zijn met de uitgangspunten van Gods Woord en Wet, in woord en geschrift bestreden en in die tijd zijn wij ook door anderen bestreden. Dat is naar onze overtuiging dan ook de ruimte die de wetgever op basis van de Grondwet tot op de huidige dag niet heeft willen inperken door het opleggen van gewetensdwang.

Steeds weer hebben wij vanuit onze beginselen de overheid mogen wijzen op haar dure roeping om haar handelen te richten naar Gods Woord en Wet, want in het houden van die is grote loon. Die dure roeping rust op ons, op ieder mens persoonlijk, op de overheid en ook op onze Islamitische medeburgers. Dát te verzwijgen, zou getuigen van een soort naastenliefde waarvan Kaïn getuigenis gaf met de woorden: "Ben ik mijn broeders hoeder?". Zij het met vele fouten en gebreken, ook voor ons, nee juist voor ons als SGP, geldt het gebod: God lief te hebben boven alles en onze naaste als onszelve. Die liefde dwingt tot een heenwijzing naar Gods Woord en Wet, waarin zondaren worden opgeroepen tot geloof en bekering door genade in en door het enige zoenoffer, Jezus Christus, Gods zoon. Daarvan te zwijgen, zou met recht kunnen worden aangemerkt als de grootste minachting en liefdeloosheid ten opzichte van onze Islamitische medeburgers.

Ik dank u."

Voorzitter:

Dank u zeer, mijnheer Luijk.
Het woord is aan de heer Ruikes.

de heer Ruikes:

Dank u wel MdV. Wat onze fractie betreft, is het goede zaak dat er nu, naar het eruit ziet, een goede huisvesting komt voor de Turkse gemeenschap. Ook wij huldigen het standpunt, dat alleen sociaal-cultureel werk voor subsidie in aanmerking komt en geen religieuze activiteiten. Hoewel het hier niet zo ter sprake zal komen, omdat het hier alleen gaat om het recht van opstal, moet mij toch van het hart, dat wij een tegemoetkoming in de verplaatsingskosten in plaats van een dubbele subsidie, zoals wij in de commissie gezegd hebben, bespreekbaar vinden.

Wij vinden het ook staand beleid om extra zorg te hebben voor de culturele minderheden, en naar wij hebben begrepen, is het ook een rijksbijdrage. Wij kunnen wel meegaan met de PvdA om extra aandacht te hebben voor scheiding tussen de ontmoetingsruimte en het moskee-gedeelte. Wij hopen dan ook dat dat bijv. in de huurprijs tot uiting kan komen.

T.a.v. de verklaring van de SGP: er is in dit land gelukkig vrijheid van godsdienst en het gaat o.i. niet aan om iemand een recht te onthouden alleen op grond van een andere godsdienst. Dat is m.i. ook in strijd met de Grondwet. Ik ben ook blij dat de interpretatie van Gods Woord, zoals verwoord door de SGP, niet de onze is. Dank u.

Voorzitter:

Dank u zeer, mijnheer Ruikes. De heer Van Leeuwen alstublieft.

de heer Van Leeuwen:

Ja voorzitter, er is in de commissie al geconstateerd dat dit punt niet de schoonheidsprijs verdient. Vanaf het moment dat het aan de orde kwam, is het misgegaan en heeft het erop geleken dat de wethouder alles gedaan heeft om dit punt zo min mogelijk in de commissie te brengen. Gelukkig waren er vele commissieleden die daar anders over dachten en het iedere keer toch weer, nadat ze het op de radio gehoord hadden of in de krant gelezen hadden, toch weer in de commissie brachten.

De laatste commissie Welzijn heb ik niet bijgewoond omdat mijn collega daar zat. Ik heb wel de discussies meegemaakt bij Openbare Werken en zijdelings van Financiën. Mij was opgevallen dat het vanavond niet op de agenda zou komen, omdat na een zeer chaotische en verwarrende discussie, zoiets staat er in het verslag van de commissie Welzijn, het in ieder geval teruggetrokken zou zijn en zie: nu staat het toch op de raadsagenda, en wordt het duidelijk gescheiden in een recht van opstal en overige zaken. Mijn vraag is: is het mogelijk om het inderdaad zo te scheiden en inderdaad frank en vrij in een volgende commissievergadering m.n. de financiële zaken te behandelen en hoe wilt u dat verkopen richting de Islamitische Stichting Nederland en is dat te verkopen op een dusdanige manier dat we niet eigenlijk nu ook automatisch "ja" zeggen tegen het financiële gedeelte? Daar wilde ik het even bij laten.

Voorzitter:

Dank u zeer. Dit waren de sprekers in de eerste termijn.
Het woord is aan wethouder Louter, namens het college.

wethouder Louter:

Voorzitter, ik wil graag op een aantal van deze zaken ingaan. Ik doe dat uiteraard namens het college, maar nu wel zeer bijzonder, omdat het recht van opstal ook in andere commissies aan de orde is geweest. Ik wil allereerst even ingaan op de procedure zoals die ook door de heer Van Leeuwen is geschetst. Ik denk dat daar een zekere duidelijkheid op zijn plaats is, voor zover die er niet is. Er is in de laatste commissie Welzijn een zekere, enigszins chaotische woordenstrijd geweest over de procedure, waar ook ik mijn bijdrage aan heb geleverd. Daar zal ik niet onderuit gaan. De wethouder, en ook het college, heeft zich, zou je kunnen zeggen, hervonden op dit punt, in het belang van de zaak. Ook in de commissie kwamen we al tot de conclusie, hopelijk gezamenlijk en anders ik alleen, dat we natuurlijk kunnen hakketakken over de procedure, en nogmaals, ook ik heb daar mijn bijdrage aan geleverd, maar dat de burgers en de belanghebbenden hebben er helemaal niks aan, hebben er helemaal geen boodschap aan, sterker, daar is het alleen maar schadelijk voor, en dat betekent dat het college gemeend heeft m.b.t. het recht van opstal en ook m.b.t. de verhuring, ik kom daar straks even op terug, de zaak toch op de agenda te plaatsen in het belang van niet alleen de Turkse gemeenschap, in het belang van de geloofwaardigheid, ook in het belang van de verdere ontwikkeling. Of de procedure, voorafgaand aan de afgelopen commissievergadering, de schoonheidsprijs verdient, daar ga ik dan dus maar niet meer op in, want daar verschillen wat meningen over. De schoonheidsprijs hoef ik trouwens niet te hebben, dat is helemaal niet nodig. Ik denk dat het goed is, ook mede gezien deze woorden, om op de inhoud in te gaan en dat is ook de inzet van het college.

M.b.t. de inhoud loop ik de verschillende elementen langs. Als het gaat om de huisvesting van de Turkse gemeenschap in en rond De Bolder, is er sprake van drie beslismomenten, drie beslis-elementen m.b.t. de gemeente; het gaat allereerst over het verlenen van een recht van opstal. Dat is vanavond formeel in uw raad aan de orde. In de tweede plaats gaat het om een verhuring van een gedeelte van De Bolder. Dat is formeel een collegezaak, maar aangezien het uitgebreid aan de orde is geweest in de commissies, ben ik toch blij dat een aantal van u daarop ingegaan is en ik zal ook bij de beantwoording daarop ingaan. In de derde plaats is er sprake van een bedrag, noem het afkoopsom, noem het schadevergoeding, noem het verplaatsingskosten, die als gevolg van de verplaatsing in de richting van de Turkse gemeenschap zou moeten gaan. Dat is het derde element, daarvan is afgesproken dat dat een keer terug zou komen. Dat moet ook, uiteraard moet uw raad daarover beslissen, bij begrotingswijziging of raadsvoorstel, en dat zullen we dus dan ook nog een keer formeel behandelen. Ik ben wel van mening dat die drie zaken toch een zekere samenhang vertonen en m.n. ook in de richting van de Turkse gemeenschap een samenhang vertonen en ik zou er toch wel dankbaar voor zijn als u, althans wellicht in voorlopige zin, toch een vingerwijzing zou willen geven over de aanvaardbaarheid van die schadevergoeding, die afkoopsom. Een aantal van u heeft dat ook al gedaan, wellicht kunt u in tweede termijn daar nog iets nader van zeggen, voor zover u dat wenst. Formeel komt dat dus in een volgende raad aan de orde.

Mevrouw Den Boer wijst op de relatie met het zorgcentrum. Ik denk dat dat heel belangrijk is. Met deze verplaatsing is een belangrijk maatschappelijk belang gemoeid, een belangrijk algemeen belang, niet in de eerste plaats het belang van de Turkse gemeenschap, die heeft er niet om gevraagd en die zou misschien nog best wel een tijdje daar willen blijven zitten, maar het is het belang van de Alblisserdamse samenleving, het belang van de ouderen, dat achter dit voorstel zit. U wijst erop dat er een strikte scheiding moet zijn tussen religieuze en sociaal-culturele activiteiten. Ik denk dat ook de heer Ruikes, en ook anderen, dat onderschreven hebben. Dat onderschrijft het college ook en ik denk dat dan m.n. dat tot uiting moet komen in het te verhuren gedeelte van De Bolder. Nou, er is een tekeningetje over hoe de mogelijke bouwkundige toestand zou kunnen zijn na de bouw van de gebedsruimte. Wij willen die tekening nog eens heel nadrukkelijk bekijken en bezien waar de scheiding is te leggen tussen sociaal-culturele activiteiten en religieuze activiteiten. Dat is wellicht enigszins arbitrair, maar wij zullen proberen dat zo scherp mogelijk aan te geven. We hebben daar al even naar gekeken en bij ons bestaat de indruk dat die grens op dit moment wat te veel in de richting van de religieuze activiteiten is getrokken. Dat betekent dus dat een aantal van de bouwkundige voorzieningen die worden aangebracht verhuurd worden tegen het sociaal-culturele tarief, terwijl het eigenlijk om religieuze activiteiten gaat. Wij willen daar bij het definitieve huurcontract rekening mee houden, zodat dat gedeelte waarvan we heel scherp vaststellen dat het gaat om religieuze activiteiten, dat die wel onder de verhuur kunnen vallen, maar dan zonder accommodatiesubsidie, zodat er een gewone marktprijs of een reële prijs voor wordt gevraagd en dat kan een bedrag in de orde van grootte van duizend, vijftienhonderd, tweeduizend gulden schelen, maar dat is dan vervelend voor de Turkse gemeenschap, maar ik denk wel dat het zuiver en principieel is en we willen graag bij de definitieve besluitvorming in het college daarover daarmee rekening houden. U hoort daar het resultaat dan van in de commissie, uiteraard, omdat ook de f 50.000,-- nog terugkomt. Mevrouw Nieuwenhuis gaat akkoord met dit voorstel, dacht ik dat ik genoteerd had, met een aantal opmerkingen die ik niet nader hoef te beantwoorden.

Dan de heer Luijk, gaat in op een aantal principiële aspecten rond het recht van opstal. Het zijn een aantal principiële aspecten, waar ik ook wat nader op wil ingaan. We hebben er in het college over gesproken en wij vinden deze zaak zodanig dat er niet sprake moet zijn van een formeel collegestandpunt, maar wèl de verwoording van een aantal gevoelens die bij de leden van het college leven, ook bij andere leden van deze raad wellicht leven en die ik dan graag naar voren wil halen.

In uw verklaring, op de tweede pagina, staat denk ik de kern van de besluitvorming die u gepleegd heeft, de tweede alinea, ik citeer: "Anderzijds mogen en kunnen wij niet verzwijgen dat alleen al het afwijzen door de Islam van Christus als de eeuwige Zoon van God en het Hoofd van Zijn kerk, waardoor juist onze visie op het staatkundig leven mede is bepaald, voor onze fractie van dusdanig zwaarwegende betekenis is, dat wij niet met uw voorstel mee kunnen en mogen gaan."

Uiteraard staat hier niet ter discussie de interpretatie van Gods Woord. Wel staat hier ter discussie, wellicht, de interpretatie van de kaders die we met elkaar hebben m.b.t. de besluitvorming en m.b.t. de wijze waarop we met elkaar omgaan in het zakelijk verkeer. Hier is nl. sprake, bij het recht van opstal, van de vestiging van een zakelijk recht, een private overeenkomst tussen twee partijen, waarbij één van de partijen een publiekrechtelijk orgaan is. De private overeenkomst tussen twee partijen is natuurlijk onderworpen aan het burgerlijk recht. Het burgerlijk recht is onderworpen aan de Grondwet, etc., en er bestaat toch de indruk dat het afwijzen van het aangaan van een overeenkomst met burgerlijk recht, met als enige motief, zoals het hier staat, de levensbeschouwing van de andere partij, dat dat toch minimaal enige spanning oproept met artikel 1 van de Grondwet, waarin, afijn dat hoef ik u niet uit te leggen, waarin ongelijkheid op grond van geloof of van ras, e.d. afgewezen wordt. Wij menen toch dat het goed is om dat hier naar voren te brengen, waar in andere gevallen, ook van de zijde van het college, naar voren gebracht wordt dat uw principiële standpunten worden gerespecteerd, denk ik dat dat in dit geval toch iets anders ligt, omdat wij menen dat dit standpunt, maar u zult daar wellicht nader op ingaan, misschien is het een misverstand, dat uw standpunt wellicht in strijd zou kunnen zijn of spanning zou kunnen opleveren, met artikel 1 en artikel 6 van de Grondwet.

Dan mijnheer Ruikes, ik denk dat ik daar op zijn opmerkingen m.b.t. de verhuur van De Bolder al ben ingegaan.

Dan de heer Van Leeuwen, ja, ik heb dat aan het begin van mijn beantwoording dacht ik meegenomen. De conclusie is, wat het college betreft, dat wij van mening zijn dat er zo snel mogelijk duidelijkheid moet zijn in de richting van de Turkse gemeenschap m.b.t. de verlening recht van opstal, ook m.b.t. de verhuur. Dat is dus een collegebesluit, waar u een aantal richtingen voor aangegeven heeft nu, en ook m.b.t. de afkoopsom in de orde van grootte van f 50.000,-- wegens de kosten en de moeite en de schade van de verplaatsing, vanuit het algemeen belang.

Dank u, dat was mijn beantwoording in de eerste termijn.

Voorzitter:

Dank u zeer. Wie van u wenst in tweede termijn het woord?

De heer Somford, de heer Van Leeuwen, mevrouw Nieuwenhuis, de heer Luijk en de heer Ruikes. De heer Somford heeft in de tweede termijn het woord.

TWEEDE TERMIJN

de heer Somford:

Voorzitter, heel kort. Ik begrijp dus: De Islamieten zijn aan de Heidenen overgeleverd. Wij stemmen vóór.

Voorzitter:

Dank u zeer. De heer Van Leeuwen alstublieft.

de heer Van Leeuwen:

Ja, ik heb toch nog een vraag over de drie beslismomenten in relatie tot de acceptatie van de Turkse gemeenschap. In hoeverre beschouwt de Turkse gemeenschap dit als één deal en willen zij, zeg maar, antwoord hebben op de drie beslismomenten in één keer? En is het niet zo dat zij, zeg maar, niet kunnen ingaan op het recht van opstal als zij de andere antwoorden niet weten? Daar wil ik graag nog even antwoord op hebben.

Voorzitter:

Dank u zeer. Mevrouw Nieuwenhuis alstublieft.

mevrouw Nieuwenhuis:

MdV, met respect voor de mening van anderen, en in dit geval voor de SGP, wil ik toch meedelen dat ik blij ben in ons democratisch land te wonen, waar het grondwettelijk recht een eigen religie op eigen wijze te belijden en te beleven, is vastgelegd. Wat betreft de afkoopsom, MdV, de wethouder vroeg om daar even op terug te komen. Wij hebben als gemeente de Turkse gemeenschap verplicht weg te gaan van de locatie op het DES-terrein en een plaats elders te zoeken. Dat is met veel moeite gelukt. Ik vind het aanvaardbaar als daar een soort afkoopsom aan vastkomt. Ik ben alleen steeds van mening geweest, dat dat uit het exploitatieplan De Alblashof zou komen, het DES-terrein, zoals het destijds genoemd werd. Vandaar dat ik wat discussie had met de wethouder in de vorige commissievergadering. Naar de Turkse gemeenschap toe zou ik willen zeggen, dat zij zich niet moeten opsluiten in eigen kring, maar naar buiten toe contacten leggen, want integratie is vreselijk belangrijk, ook voor hen.

Voorzitter:

De heer Luijk alstublieft.

de heer Luijk:

Ja dank u wel MdV. Wij beseffen de opmerkingen die onze collega's en ook de wethouder hebben gemaakt t.a.v. datgene wat wij naar voren hebben gebracht, best wel, want het is ontzettend moeilijk om aan te geven waarom wij van mening zijn dat we nog steeds in het kader van de Grondwet dié ruimte, het is weliswaar een héle kleine ruimte, nog hebben om zonder geconfronteerd te worden met gewetensdwang ook ons eigen belijden en beleven naar buiten te mogen uitdragen. Als het zó zou zijn, zoals de heer Ruikes stelt, het is in strijd met de Grondwet.

Dan zou de wetgever volgens onze opvatting daar allang iets aan hebben gedaan, want als we in Nederland tot de conclusie zouden komen: "SGP, u moet zwijgen, u mag dat in het kader van de Grondwet niet meer zeggen", dan houdt de SGP op te bestaan, want dat zou betekenen, dat we dan geconfronteerd zouden worden met gewetensdwang en ik denk dat er hier in deze raad niemand zit die een standpunt zou willen gaan verkondigen onder dwang van een geweten, waarvan je zegt: "het klopt niet". Wij mógen en wij kunnen het niet. Dié minimale ruimte geeft best een spanningsveld, wij merken dat vanavond ook, wij ontkennen dat niet, dié minimale ruimte, zijn wij van mening, dat die er nog steeds is. Op één ding moet ik u wijzen: U hebt ons nooit horen zeggen, nu moet ik even kijken wat ik daarover heb opgeschreven van de heer Ruikes, hij zegt: "het is in strijd met de Grondwet", wij onthouden een recht, nee, ik meen dat mevrouw Nieuwenhuis in diezelfde zin in de commissie daar ook over heeft gesproken, wij stellen heel zuiver en heel voorzichtig: "wij kunnen er geen medewerking, wij kunnen en mogen er geen medewerking aan geven". Nog nooit heeft ons iemand ervan kunnen betichten dat wij op één of andere revolutionaire wijze andere godsdiensten bekritisieren of dwarszitten, wij doen dat alleen in woord en geschrift, op basis van onze overtuiging. De wethouder zegt: "Artikel 1 en artikel 6 van de Grondwet, de indruk bestaat dat naar burgerlijk recht er toch een spanning is". Wij weten toch allemaal van de Grondwet wel zoveel af, dat we ook weten dat er in de Grondwet een artikel is opgenomen waarbij wijziging van de Grondwet mogelijk is. Het is geen wet, gelukkig niet, zoals we in de Bijbel lezen, "der Meden en der Perzen", die nooit veranderd mocht worden, wat tot verschrikkelijke toestanden heeft geleid. Misschien weet u dat allemaal nog wel, wat er in de Bijbel over staat geschreven m.b.t. het onthoofden van iemand, dat waren wetten die niet veranderd mochten worden. Onze Grondwet mag veranderd worden, er zijn ook zéér veel Nederlanders, als we het allemaal met de Grondwet eens zouden zijn, dat is bijna onmogelijk. Vele Nederlanders zouden bepaalde zaken in de Grondwet willen wijzigen. Dáár mag je naar onze mening in je politieke functioneren naar staan, maar let wel, en dat onderstrepen we, via de democratische weg, en wij menen dat juist èn artikel 1 èn het artikel dat mogelijkheid geeft tot wijziging der Grondwet, de parlementaire democratie is in Nederland, doorgevoerd vanuit de bovenste top van onze regering tot de laagste colleges in ons politiek en bestuurlijk bestel, dat er op die wijze gestaan mag worden, naar verandering en dat is dan best wel een ideologisch streven van ons, dat we misschien nooit bereiken, maar dan zijn we niet de enigen die een ideologie, die een principe voorstaan, dat misschien in de praktijk wellicht alleen door een wonder bereikt zal worden, maar dat is niet aan ons. Dank u wel.

Voorzitter:

Dank u zeer, mijnheer Luijk.
De heer Ruikes alstublieft.

de heer Ruikes:

Dank u wel MdV, ik wilde ook nog even terugkomen op die, wat ik daarstraks genoemd heb, verplaatsingskosten. Ik denk dat, hoewel het niet formeel door deze raad behandeld hoeft te worden, het toch goed is om de intentie uit te spreken dat het ook namens onze fractie zo'n zaak van algemeen belang is, dat de Turkse gemeenschap verhuist van het DES-terrein.

Dat ook door die verplaatsingskosten vanuit onze fractie nu alvast een positief signaal zou kunnen worden, en ik denk dat het ook verstandig is, zo te horen wat de andere fracties daarvan gezegd hebben, om dat mee te nemen in het gesprek met de Turkse gemeenschap.

T.a.v. de SGP heb ik nog even behoefte daarop te reageren. We respecteren ten zeerste hun standpunt. Ik vind alleen in dit geval, waarin het gaat om een récht van opstal, dat in dit specifieke geval, maar goed, die meningen zullen daar ongetwijfeld over blijven verschillen, hun redenatie gewoon niet opgaat. Ik blijf zelfs van mening dat het tóch in strijd is met de Grondwet.

(de heer Zevenbergen arriveert)

Voorzitter:

Het woord is aan de wethouder, in eerste instantie, namens ons.

wethouder Louter:

Allereerst de vraag van de heer Van Leeuwen, hoe passen die beslismomenten bij elkaar, is het één deal? Ik denk naar de Turkse gemeenschap toe is het telkens gepresenteerd als een samenhangend pakket. Dus dat is het naar de Turkse gemeenschap toe nog steeds. Laat onverlet dat telkens ook is gezegd dat al deze zaken onder voorbehoud van goedkeuring door de raad zijn, dus als de raad van mening is dat de procedure anders zou moeten, kan dat. Als ik de meerderheid van de raad zo beluister, dan proef ik wel dat in ieder geval een aantal fracties bereid zouden zijn om in het kader van de noodzakelijke verplaatsing, die door ons teweeg is gebracht, daarvoor dat bedrag van f 50.000,-- ter beschikking te stellen. Nou, dat betekent dus dat naar de Turkse gemeenschap toe het beeld dat tot nu toe geschetst is, niet verandert, alleen dat er een formeel beslismoment rond die f 50.000,-- nog moet komen, maar het betekent dat in de contacten die ik zal hebben met de Turkse gemeenschap voor de verdere afhandeling van deze zaak, zowel het recht van opstal als de verhuring, als de f 50.000,--, zij het onder beslag van definitieve goedkeuring door de raad, maar dat is uiteraard ook een formele kwestie, meegenomen zal worden, gehoord ook de reacties in de tweede termijn.

Mevrouw Nieuwenhuis gaat nog in op de mogelijke dekking van de f 50.000,--. Ik denk dat dat op zich een zaak is waarop we later nog kunnen terugkomen, bij de formele besluitvorming. In relatie overigens tot uw zorg bij agendapunt 5, meen ik. Nou, als we die twee dingen met elkaar in relatie brengen, dan zal de keus snel gemaakt kunnen zijn, maar dat zien we dan een volgende keer.

De heer Luijk, ik denk dat het hier niet zozeer de plaats is om over en weer verhandelingen te houden over de Grondwet en over de interpretaties daarvan. In mijn eerste termijn heb ik duidelijk willen maken, dat het gevoelen leeft bij een aantal leden van het college, ook bij een aantal andere raadsleden, dat uw opvatting zoals ik die heb aangegeven, zoals u die ook zelf hebt aangegeven, spanning vertoont met de Grondwet. In reactie daarop zegt u, dat de Grondwet het toestaat om te spreken, en in ieder geval niet te zwijgen. Ik denk dat u daar op zich volledig gelijk in heeft en anderzijds, en u beseft dat ook, dat geven uw woorden aan, dat uw lid-zijn als SGP-fractie van een vertegenwoordigend lichaam en ook de daarmee verband houdende ambtseed die u afgelegd heeft, u natuurlijk in een bijzondere positie plaatst, waarbij het overigens niet aan de orde is dat er gezwegen moet worden, sterker nog: juist niet aan de orde is dat er gezwegen moet worden, want er moet hier gesproken worden.

Daar zijn deze bijeenkomsten en daar is dit systeem voor, maar dat betekent niet, althans niet in de lezing die ik heb en die ook anderen hebben, dat een beperking van de grondrechten, want daar gaat het hier om, aan de orde zou kunnen zijn bij de besluitvorming zoals hier voorgesteld. Wij menen toch dat die spanning er is. De beperking van grondrechten is slechts mogelijk, u geeft aan dat er in de Grondwet zelf mogelijk spanning zou kunnen bestaan tussen de verschillende grondrechten, ik denk dat dat ook zo is. De vrijheid van godsdienst en de vrijheid van meningsuiting kunnen in extreme gevallen strijdig zijn met elkaar. In dat soort gevallen zal beperking van grondrechten moeten plaatsvinden en dat kan slechts bij wet, in formele zin. Dat betekent dus dat beperking van grondrechten, die in artikel 1 zijn aangegeven, onder meer zijn geregeld in de recent aan de orde geweest zijnde Antidiscriminatiewet, waarin dat nog eens duidelijk is neergelegd. Ook als ik dat kader erbij neem, ik meen dat die nog niet door de Eerste Kamer is, maar dat is dan een formele kwestie, dan denk ik dat die spanning tussen uw standpunt en de lezing van de Grondwet op dit punt, blijft bestaan. Ik vind, maar ook dat is een interpretatie, dat het in het een wet staan van een wijzigingsartikel grond zou kunnen zijn om de, nogmaals, met uw ambtseed bekrachtigde, belegde Grondwet, op dit punt eigenlijk te willen wijzigen of daar spanning in aan te brengen, dat vind ik géén goed argument, eerlijk gezegd. Of die ruimte er is, dat laat ik dan maar in het midden. Mijn lezing is eigenlijk van niet, uw lezing is van wel, maar nogmaals, we hoeven hier niet recht te spreken, dat kan ergens anders gebeuren, of dat hoeft niet te gebeuren, maar het aangrijpen van een wijzigingsartikel in de Grondwet om een mogelijk afwijkende opvatting van de Grondwet te rechtvaardigen, denk ik, dat niet correct is. Nogmaals, ik herhaal mijn conclusie, dat in dit geval, waar wij in andere gevallen uw principiële standpunten minimaal respecteren en wellicht in persoonlijke zin hier en daar nog delen, dat dus hier sprake is van noch delen, noch respecteren, doch voor kennisgeving aannemen. Dank u.

Voorzitter:

Dank u zeer. Is er behoefte aan een kleine derde ronde? Ik zie dat die behoefte er inderdaad is: mijnheer Luijk en mijnheer Van Leeuwen.

DERDE RONDE

de heer Luijk:

Dank u wel, MdV, nog even een reactie richting de heer Ruikes. Ik moet u eerlijk zeggen dat ik eigenlijk die kritiek had verwacht van de PvdA en de PSA en misschien ook van de VVD, maar niet zozeer van het CDA. Dat doet me toch eigenlijk een beetje zeer, dat de meeste kritiek wat de raad betreft van het CDA komt. Zij zeggen: we respecteren uw standpunt; m.b.t. het recht van opstal begrijpen ze dat niet en ze denken dat wij hebben gezegd daarstraks, dat wij zelf handelen in strijd met de Grondwet. De heer Ruikes hoort waarschijnlijk dingen die andere leden niet horen, maar dat laat ik voor zijn rekening. Wij beperken naar onze overtuiging geen grondrecht en dan gaat het om het grondrecht van de vrijheid van godsdienst. Dat hebben wij nog nooit gezegd en dat hebben we ook nog nooit naar voren gebracht. Wij zeggen regelmatig: wij kunnen er geen medewerking aan geven. Wat de eed op de Grondwet betreft, ja, ik heb hier een aardige verhandeling daarover liggen. Ik ben me bewust dat dat misschien te ver gaat nu in deze raadsvergadering.

Het betreft nu een voorstel dat ter tafel ligt, dat behandeld is in de commissie, waar de vakwethouder mijnheer Louter is. Mijnheer Louter spreekt mij ook nog aan op het spanningsveld dat door ons niet ontkend wordt, dat heb ik daarstraks dacht ik ook duidelijk aangegeven. M.b.t. de eed die wij afgelegd hebben en de Grondwet, als mijnheer Louter dat wil, zijn wij zéker bereid om over de eed op de Grondwet en dat spanningsveld in de commissie uitgebreid met hem van gedachten te wisselen. Ik ga dus nu de discussie niét uit de weg, ik wíl hem nu voeren, maar ik denk dat het in deze raad inderdaad té ver voert.

Voorzitter:

We komen zo direct wel even terug op dat onderwerp.
Mijnheer Van Leeuwen had nog iets.

de heer Van Leeuwen:

Ja, ik had eigenlijk twee dingen: het ene is hoe ik zal gaan stemmen bij dit punt, maar aan de andere kant krijg ik een beetje de kriebels van de SGP-fractie. Ik kreeg dat al enigszins in de commissie, na het voorlezen van de verklaring, maar nu, na deze korte behandeling, krijg ik het helemaal een beetje, want je kan het heel mooi vertalen, denk ik, en je kan het heel mooi zeggen en je kan er van alles en nog wat bij halen, maar wat u nu zegt, nou, als de rechtse partijen in Duitsland dít soort argumenten zouden gaan gebruiken, dan zouden ze nog in het volste recht staan ook, volgens u. Ik vind dat echt hopeloos.
U zegt wel: omdat het democratisch is en er wijzigingsvoorstellen mogelijk zijn, dat artikel zit in de Grondwet, mogen wij dat zeggen.

de heer Luijk:

Mijnheer Van Leeuwen, u loopt lang genoeg in deze raad mee en ik vind het beneden peil dat u ons in verband brengt met de meest rechtse partijen in Duitsland. Ik protesteer daar heftig tegen en ik weet zéker dat de overige partijen dat met ons eens zijn, dat u niet het recht hebt om ons daarmee te vergelijken, want dan heeft u de verklaring die wij met de grootste zorgvuldigheid hebben afgelegd, niet goed gelezen. Ik protesteer daartegen.

de heer Van Leeuwen:

Ik vergelijk u daar niet mee, ik zeg alleen

Voorzitter:

Dames en heren, ik schors voor enkele ogenblikken de vergadering en wil graag even met de fractievoorzitters op mijn kamer beraadslagen.
De vergadering is voor enkele ogenblikken geschorst.

SCHORSING

HEROPENING

Voorzitter:

De vergadering is heropend, na een korte schorsing en ik kan u namens de fractievoorzitters mededelen, dat het gesprek dat zij zoëven met elkaar gehad hebben, bevestigd heeft dat geen van de sprekers de bedoeling heeft gehad een collega-raadslid of diens fractie of diens achterban te beledigen of te bekorten in grondrechten en de fractievoorzitters beschouwen dit onderdeel van de discussie als beëindigd. Ik stel u voor dat we nu naar de besluitvorming gaan.

Is er behoefte aan het afleggen van een korte stemverklaring?

De heer Van Leeuwen, ga uw gang.

de heer Van Leeuwen:

Ja voorzitter, wij kunnen akkoord gaan met het recht van opstal, dat bij dit agendapunt gevraagd wordt. Voor de rest behouden wij ons het recht voor om zowel over de verhuring als over de afkoopsom in de eerstvolgende commissie nog inhoudelijk te discussiëren.

Voorzitter:

Die ruimte is door ons college gelaten.

Is mijn constatering juist dat de SGP-fractie geacht wenst te worden te hebben tegengestemd?

de heer Luijk:

Tegen gestemd ja.

Voorzitter:

En de overige fracties kunnen zich vinden in het voorstel van het college? Dan is aldus t.a.v. agendapunt 12 besloten.

Voorzitter stelt aan de orde:

AGENDAPUNT 13 - Vervanging leerkrachten basisonderwijs (nr. 6060)

Burgemeester en wethouders stellen de raad voor in het kader van de vervangingsregeling basisonderwijs voor de openbare basisscholen een zgn. afkoopsom aan het bestuur van het vervangingsfonds te betalen ten laste van het Egalisatiefonds.

Verlangt één uwer daarover het woord? U kunt zich met het voorstel verenigen? U vraagt geen stemming? Dan hebt u aldus besloten.

Voorzitter stelt aan de orde:

AGENDAPUNT 14 - Bedrijfsgezondheidszorg in het onderwijs (nr. 6043)

Burgemeester en wethouders stellen de raad voor een krediet beschikbaar te stellen voor het sluiten van een contract met de BGD Dordrecht e.o. ten behoeve van de bedrijfsgezondheidszorg voor de openbare basisscholen.

